

landbank geheeten. Aan den zuidkant stroomt de warme Golfstroom, ook wel Florida-stroom geheeten, langs en over deze bank naar het noord-oosten, en richt zich, door de heerschende zuid-westenwinden voortgedreven, naar de kust van Europa.

Doch uit het noorden dringt over deze bank eene koude zeestrooming naar het zuiden door. Het is de Labradorstroom, die uit de Davisstraat komt en een tal van ijsbergen mede naar het zuiden voert. Die ijsbergen zijn voor een deel afkomstig van de gletschers, welke langs de fjorden aan de westkust van Groenland in zee afdalen, en die, als het benedeneinde in het water daalt, hier worden opgebeurd en daardoor onder donderend geraas van den gletscher afbreken. Men noemt dit het „kalven van den gletscher”. Dan drijft dit afgebroken gedeelte van den gletscher als een ijsberg in de zee rond, ten spel van winden en stroomen.

In en soms op het gletscherijs vindt men tal van steenen en meer of minder groote hoeveelheden steengruis vastgevroren, welk materiaal vervolgens met den drijvenden ijsberg wordt medegevoerd. Waar de ijsberg afsmelt en zich oplost, zinkt dit bergpuin in de diepte. Dat nu heeft veelvuldig plaats op de bank van New-Foundland. Door den kouden stroom worden de ijsbergen niet alleen naar zuidelijker gewesten, maar ook in de warmere wateren van den Golfstroom gevoerd, zoodat hier het drijfijz op groote schaal afsmelt. Daardoor worden op de bank van New-Foundland de massa's bergpuin neergelegd, welke de gletschers van Groenland medevoeren. En wanneer over eenige duizenden jaren door een of andere oorzaak deze bank droog kwam te liggen, zou men hier een landschap vinden, dat in vele opzichten met den bodem van ons Diluvium overeenkomt.

Het was de Engelsche geoloog Charles Lyell (overleden 1875), welke zich vooral tot taak stelde om de veranderingen van de aardoppervlakte door langzaam werkende oorzaken te verklaren, die op de boven beschreven wijze ook het ontstaan van het Diluvium schetste.

Dat de groote Noord-Duitsche vlakte en ook ons vaderland eens door de wateren des oceaans bedekt waren, daarvoor spreken talrijke feiten. In den diluvialen tijd nu daalden de gletschers van het Skandinavische schiereiland in veel grooter aantal naar zee af dan thans. Over de Oostzee en Noordzee werden de ijsbergen, welke die gletschers deden ontstaan, naar de ondiepe stranden van Noord-Duitschland en Nederland gevoerd, waar zij op de banken vastraakten, afmolten, en den bodem met het steengruis en de zware steenen, welke zij medevoerden, ophoogden.

Op die wijze zou, volgens Lyell, het Diluvium van Noord-Duitschland grootendeels gevormd zijn. Men noemt deze theorie de *drifttheorie*. Door het eenvoudige der verklaring, die aan de natuur ontleend was en in geen enkel opzicht streed met hetgeen de overige geologische verschijnselen leeren, werd zij spoedig vrij algemeen aangenomen.

Ook onze landgenoot Staring, de baanbreker voor de geologische studie in Nederland, nam de drifttheorie van Lyell aan als verklaring van het ont-